

[Udenrigsministeren.]

denne, idet det var vor Opfattelse, at vi skulde have fast Bund under Fødderne, være paa det rene med, hvor meget vi virkelig kunde lægge ind i den, og ikke være udsat for mere eller mindre tilfældige og vilkaarlige Fortolkninger, bestemt af de særlige Forhold. Jeg er tilbøjelig til at tro, at paa dette Punkt er det ærede Medlem fuldkommen enig med os i de Bestræbelser, vi har udfoldet, ikke mindst netop med Hensyn til Klarlæggelsen.

Ved den anden Strømning, man har talt om som værende en Modsætning, har man sædvanlig tænkt paa de 8 Stater, som rejste Spørgsmaalet om en Præferencopolitik med Hensyn til og Henblik paa den Kornudførsel, der finder Sted fra en Gruppe af Østeuropas kornproducerende Lande. Dette var i Virkeligheden ikke en Strid om Mestbegunstigelsesprincippet, i hvert Tilfælde ikke om dette Princip's Fortolkning. Det var et Spørgsmaal om, hvorvidt man skulde have Adgang til, som man altid har haft det, at fastslaa visse Undtagelser i selve Aftalerne. Ingen kunde tænke sig at gennemføre denne Randstatspolitik, for at bruge et samlende Udtryk om de 8 Stater, uden Forandring af gældende Aftaler. Det var fuldkommen givet, at man ikke kunde indlade sig paa en Præferencetoldpolitik fra tysk Side, fra svensk Side, og hvilke andre Stater der nu her kunde være Tale om, uden en direkte Aftale med de Lande, som havde Mestbegunstigelsesret overfor disse Stater, der skulde indføre denne Præferenc — det var paa Forhaand udelukket.

Man kan da ikke sige, at der her staaer to Strømninger, som kæmper med hinanden overfor hinanden i Behandlingen af dette Spørgsmaal. Men der vil nu i den allernærmeste Tid, begyndende den 27. Oktober, foregaa en Række Forhandlinger, saa vidt muligt til Klarlæggelse af Rækkevidden af de gamle, gamle Aftaler, man har haft om Mestbegunstigelse.

Det ærede Medlem sagde dernæst nogle Ord om, hvordan man i Foraaret havde sagt, at naar vi nu vedtog dette her, saa gav man et mægtigt Vaaben i Hænderne paa de Tyskere, der vilde føre en efter vor Mening rimeligere Toldpolitik. Ja, jeg ved nu ikke, om der er nogen, der har givet det ærede Medlem Løfter om, at Gennemførelse heraf i Danmark eller selv den endelige Vedtagelse heraf skulde forhindre den Art tyske Toldforanstaltninger, som har fundet Sted i Sommer. Vedtagelsen kunde i visse Henseender vanskeliggøre dette,

men en Udelukkelse af forskelligartede Toldforhøjelser i Tyskland skulde disse Aftaler ikke betyde, og det vil Gennemførelsen af Toldkonventionen heller ikke i Fremtiden komme til at betyde, og jeg for min Del har ikke paa noget Tidspunkt givet noget Udgangspunkt for Forventning om, at vi skulde kunne ad den ene eller den anden Vej sikre os mod Følgerne af den særegne Krisetilstand, der bestaar for tysk Landbrug for Tiden. Jeg tror, vi her i Danmark hele Tiden har maattet være klare over, at det maatte medføre uheldige Følger for vore Afsætningsforhold eller i hvert Fald sandsynligvis vilde medføre det, og vi har ogsaa været klare over, at selve den Nedsættelse af tysk Købekraft, som hele den økonomiske Tilstand i Øjeblikket betyder, maatte faa Følger for vor Landbrugseksport.

Med Hensyn til Fremtidsmulighederne tror jeg heller ikke, vi paa nogen Maade kan have nogen Garanti for, at hverken det ene eller det andet skulde forhindre, at der kunde komme nye Foranstaltninger i Tyskland, som kan volde os alvorlige Vanskeligheder. Det er dog saaledes, at i Øjeblikket er der en ikke ringe Sandsynlighed for, at den Forhøjelse af Smørtolden ud over 50 Mark, som var irygtet, og som vilde have gjort Mestbegunstigelses-spørgsmaalet atter brændende i Forholdet til den tysk-finske Toldtraktat, ikke kommer i Stand. Jeg siger ikke, at det ikke sker, men jeg siger, at som det ser ud i Øjeblikket, er der en ikke ringe Mulighed for, at det bliver undgaaet. For Æggenes Vedkommende er Forholdet jo dette, at de tyske Ægtoldsatser er bundet ved en lang Række af Toldaftaler, og mig bekendt er der endnu ikke med nogen af de Stater, som man paa dette Omraade har Toldaftale med, gjort Forsøg paa en Forhandling om Ændringer i Aftalerne, saa nogen helt nærliggende Risiko kan der vel ikke siges at være paa dette Omraade. Men jeg føjer til, at i Tyskland er der jo i Øjeblikket en Uenighed, en Stemning, som gør, at ingen med virkelig Sikkerhed kan forudsige Begivenhedernes Gang dernede, hverken paa det politiske eller paa det økonomiske Omraade.

Naar det ærede Medlem dernæst talte om England, saa maaledet det ærede Medlem jo meget sort med Hensyn til Danmarks Fremtidsmuligheder overfor engelske Toldforanstaltninger. Han talte om den voksende Toldstemning i England, og vi kan vel ikke være blinde for, at den økonomiske Krise, der for Tiden raader i England, ogsaa paa